

taalvaardigheidsonderwijs

kleuteronderwijs

Het vertelparadijs

Doelstellingen

Via verhalen en vertelvormen de kinderen op een actieve en fijne manier de taal laten beleven. De ouders kunnen samen met hun kleutertje die verhalen op school komen beluisteren.

Ouders stimuleren om aan hun kinderen zelf verhalen te vertellen en hen leesplezier doen krijgen.

Diverse prentenboeken toegankelijker maken voor de ouders door ze ook aan te reiken in de moedertaal. Het is een aanvulling op de verhalen in het Nederlands, die in de klas verteld worden.

educatieve activiteiten

Binnen de reguliere werking in de klas worden de verhalen door de leerkrachten verteld. Elk verhaal wordt verschillende keren verteld maar telkens op een andere wijze: met concreet materiaal, met prenten, via het prentenboek, in de poppenkast, in de kijkdoos, via drama, de luisterboekenhoek enz... Er worden steeds kleine nieuwe elementen aan toegevoegd zodanig dat het voor de kleutertjes een boeiende ontdekkingsstocht blijft. Daardoor blijft het verhaal ook hangen en verwerven de kleutertjes veel meer te taal.

Telkens worden er aansluitend bij het verhaal muzisch-creatieve activiteiten georganiseerd, waarbij de kinderen hun impressies op beeldende, creatieve wijze kunnen weergeven. Aansluitend kunnen de kinderen tijdens een vertelsessie met de ouders de verhalen nogmaals beluisteren.

Er wordt een overbrugging gemaakt naar het volgend schooljaar en de vertelavonden worden structureel in het facet ouderparticipatie. Het is de bedoeling dat ouders zelf verhalen gaan vertellen aan andere ouders en hun kinderen waardoor ze een gedeelte van het vertelparadijs voor hun rekening nemen.

tijdstip	schooljaar 2009-2010	
organisator	Kleuterschool De Goudenregen – wijkafdeling Jette Dieleghemsesteenweg 24/26 1090 Brussel (Jette)	
	Tel. 0484/21.40.88	Fax 02/421.00.04
	ls.ganshoren@g-o.be	
contactpersoon	Veerle Dierick	

taalvaardigheidseducatie

kleuteronderwijs

Taalvaardigheid bevorderen aan de hand van verteltassen

Doelstellingen

Ouderparticipatie en -betrokkenheid verhogen.

Taalontwikkeling van kinderen en ouders stimuleren.

Lees-, vertel-, voorlees- en spelplezier vergroten.

educatieve activiteiten

De leerkrachten betrekken de ouders bij het klasgebeuren en hebben vooral aandacht voor de moeilijk bereikbare ouders. Daartoe worden openklasdagen georganiseerd met vertel-, spel- en werkmomenten en creatieve ateliers.

De leerkrachten geven aan de ouders inzichten hoe de kinderen taal en schoolse vaardigheden verwerven en geven hen in dit verband tips voor de thuissituatie. Deze praatcafés gebeuren in samenwerking met de bibliotheek;

De boeken in de verteltassen worden ook in de klas aangeboden.

Er wordt een overbrugging gemaakt naar het volgend schooljaar.

tijdstip	schooljaar 2009-2010
organisator	Vrije kleuterschool Kristus Koning-Assumpta Pioenenstraat 4 1020 Brussel (Laken) Tel. 02/478.52.36 Fax 02/476.05.91 kka.pioenen@scarlet.be
contactpersoon	Kristine Verbist

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Boekentrommel

Doelstellingen

De school wil zowel de ouderbetrokkenheid als de leesmotivatie en ontluikende geletterdheid bij de kinderen bevorderen. Ze zoekt naar initiatieven en impulsen om het Nederlands taalgebruik ook buiten de schoolmuren te stimuleren.

educatieve activiteiten

De kinderen kunnen boekjes ontlenuen uit de schoolbibliotheek. Men wil het voorlezen thuis stimuleren. De kinderen vertellen over wat ze gelezen hebben en welke activiteiten ze erbij gedaan hebben. De kleuterjuffen maakten verteltassen met materiaal (prentenboek, cd, spelletjes en tips voor activiteiten tijdens de vakantie) dat aansluit bij de thema's in de klas en met aangepaste activiteiten die thuis kunnen gedaan worden. Het is niet alleen de bedoeling om de taal bij de kinderen te stimuleren maar ook om de ouders meer te betrekken bij het schoolgebeuren. De sterkere kinderen krijgen meer uitdagende taken zoals lees- en schrijfvoorwaardentraining.

tijdstip	schooljaar 2009-2010		
organisator	Sint-Jozefschool		
	Sint-Jobsesteenweg 608		
	1180 Brussel (Ukkel)		
	Tel. 02/375.53.20	Fax 02/374.28.38	
	segers.christine@skynet.be		
contactpersoon	Christine Segers		

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Verteltassen

Doelstellingen

De taalontwikkeling van kinderen en ouders stimuleren. Via de verteltassen hun woordenschat, taalbegrip en taalgebruik bevorderen. Hun lees- en voorleesplezier vergroten.

Ondersteuning bieden bij het voorlezen.

Ouderparticipatie bevorderen, ouders meer betrekken bij het onderwijs en bij de ontwikkeling van hun kind en bijdragen tot integratie en maatschappelijke participatie.

educatieve activiteiten

De leestassen sluiten aan bij de belangstellingcentra die in de klassen worden uitgewerkt. De leidster vertrekt vanuit het gekozen prentenboek om het thema in de klas uit te werken. Zo geraken de kleuters reeds vertrouwd met het prentenboek. Tevens bekijkt de leerkracht samen met hen de materialen van de verteltas en kunnen ze met sommige materialen in de klas reeds experimenteren. Ook leren ze in de klas al audiovisueel materiaal zoals cd-speler en computer gebruiken en vertrouwd worden met methodieken zoals een digitaal prentenboek.

Aansluitend bij dit project zijn er het oudercafé, een boekenweek openklasmomenten en informatievergaderingen.

Er wordt een overbrugging gemaakt met het volgend schooljaar.

tijdstip	schooljaar 2009-2010
organisator	Gemeentelijke Basisschool Paloke Ninoofsesteenweg 1001 1080 Brussel (Sint-Jans-Molenbeek) Tel. 02/523.47.95 martine_van_lier@hotmail.com
contactpersoon	Martine Van Lier

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Met een koffer op vakantie!

Doelstellingen

De verworven taalvaardigheid tijdens schoolvakanties (vanaf 1 week) in het schooljaar bestendigen en daardoor de beginsituatie in de klas na elke vakantieperiode te optimaliseren.

De ouderbetrokkenheid verhogen, hun inzichten in de taalontwikkeling van hun kinderen bevorderen, de werking van de school en de klassenpraktijk ondersteunen.

De school wil een structuur opbouwen waarbij in elk schooljaar er een klas bijkomt.

educatieve activiteiten

De kinderen krijgen voor elke vakantie een tas mee waarin verschillende 'talige activiteiten' zijn uitgewerkt door de leerkracht. Na elke vakantie vormen de ervaringen van de kinderen met de tas het onderwerp van evaluatie en klassenactiviteiten. De inhoud van de tassen sluit nauw aan bij de leefwereld van de kinderen en wordt aangepast aan de thema's waarmee de kinderen in de klas bezig zijn vóór de vakantieperiodes.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Instituut van de Heilige Familie Helmetsesteenweg 216 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/242.66.28 Fax 02/242.66.28 h.familie.basis@skynet.be
contactpersoon	Stef Colens

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Multi-cultureel uitwisselingsproject

doelstellingen

- de cultuur van de kinderen is een stadscultuur. De school wenst de kinderen andere horizons te leren kennen en exploreren
- de kinderen leren communiceren met autochtone leeftijdsgenoten. De leerlingen ontdekken de emotionele waarde van communicatie, waarbij ze het gebruik van het Nederlands als positief kunnen ervaren
- sociale vaardigheden bevorderen door de kinderen van de 2 partnerscholen met elkaar in contact te brengen. Pennenvriendschappen bevorderen via een wederzijds bezoek
- via projectwerk het gebruik van het Nederlands bevorderen in een concrete context waar communicatie centraal staat
- een schrijfcultuur creëren met verschillende leerkanalen voor de leerlingen

educatieve activiteiten

Het educatief programma omvat ontmoetings- en uitwisselingsmomenten tussen de Brusselse school De Buurt van Schaarbeek en een Vlaamse partnerschool van Humbeek

ontmoetingsmomenten

- elke parallelklas organiseert voor de leerlingen van de partnerschool een activiteit tijdens een ontmoetingsmoment in de eigen school of schoolomgeving. Enkele voorbeelden zijn:
 - o de leerlingen van het 6de leerjaar van de basisschool De Buurt laten de leerlingen van de school van Humbeek kennismaken met een moskee in Brussel
 - o de leerlingen van het 2de leerjaar van de basisschool van Humbeek laten de leerlingen van de basisschool De Buurt kennismaken met het bos van Humbeek

uitwisselingsmomenten

- gedurende het hele schooljaar vinden schriftelijke uitwisselingsactiviteiten tussen de twee scholen plaats:
 - o thematisch: rond specifieke onderwerpen of projecten die parallel in de 2 partnerscholen aan bod komen
 - o persoonlijk: de leerlingen schrijven op regelmatige tijdstippen persoonlijke brieven naar elkaar
 - o naar aanleiding van specifieke gebeurtenissen: de leerlingen versturen uitnodigingen, nieuwjaarskaarten, ...

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	BSGO De Buurt Groenstraat 136 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/217.18.58 Fax 02/223.11.89 Dir.groenstraat@scarlet.be
contactpersoon	Hans Vanmarsenille

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Denk buiten de hokjes

Doelstellingen

De school, cultureel zeer gemengd, wil met dit project via poppenspel de taalactivering doorheen de kleuter- en lagere schoolklassen verder uitbouwen en een actieve rol wegleggen voor de leerlingen, ouders en buurtbewoners. Poppenkast dreigt in dit multimediale tijdperk ondergeschoven te worden, waarbij de linken naar de leefwereld van de kinderen vaak wegvallen. De school wil deze 'vertelvorm' opnieuw vorm geven en de mogelijkheden uitpuren, zodat kinderen van alle leeftijden eraan plezier beleven. Ze wil de ouders bij dit project, vooral door poppenspel en verhaaltechnieken uit andere contreien, optimaal betrekken. Dit is voor de kinderen een uitgelezen manier om kennis te maken met de grotere wereld en met de verschillen en raakvlakken van de verschillende culturen.

educatieve activiteiten

Om de doelstellingen te realiseren splitst de school dit project op.

Vanuit een poppentheatervoorstelling (voor alle kinderen van de school) worden de mogelijkheden van poppenspel geanalyseerd. Op basis van deze voorstelling kunnen de leerlingen (na gesprekken met acteurs, regisseur, poppenmakers, ...) zich een beeld vormen van de complexiteit van een voorstelling.

In diverse ateliers kan erna geproefd worden van de verschillende facetten van een voorstelling: verhaallijnen uitwerken, poppen maken, decors bouwen, ... Met de hulp van de ouders worden een aantal extra impulsen gegeven: ouders worden immers aangesproken om mee te helpen in deze ateliers. In de kleuterklassen komen ouders verhalen vertellen, die dan door de klassentitularissen met de ouders en/of kinderen van de lagere school gespeeld worden in de poppenkast. De hoofdbedoeling van dit project is een voorstelling op te bouwen waarbij de kinderen alle taken op zich kunnen nemen, onder de kundige leiding van betrokken ouders.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Lutgardisschool Generaal Fivestraat 38 1040 Brussel (Etterbeek) Tel. 02/649.57.20 Fax 02/649.57.20 directie@lutgardisschool.be
contactpersoon	Luc Verbanck

taalvaardigheidsonderwijs

lager onderwijs

Kom naar onze Vlaamse TV-avond

Doelstellingen

De school wil de kinderen een positieve bereidheid bijbrengen om het Nederlands te gebruiken in verschillende ontspanningssituaties. Door de kinderen zin en plezier te laten hebben in Nederlandstalige vrijetijdsactiviteiten, gaan ze onbewust hun Nederlandse taalvaardigheid verhogen. De apotheose van dit project is een voorstelling, gemaakt door de kinderen, voor ouders en externen, zodat ook zij het kind kunnen ondersteunen om in hun vrije tijd het Nederlandstalig vrije tijdsaanbod te zien als een kans om zich te ontspannen.

educatieve activiteiten

stap 1: Bewustmaking van het probleem

de kinderen houden een vrijetijdsgedagboek bij. Uit de bespreking blijkt dat ze in hun vrije tijd te weinig in contact komen met het Nederlands en dat ze niet steeds hun vrije tijd zinvol benutten. De meesten zien het Nederlandstalig vrije tijdsaanbod niet als een kans om zichzelf te ontspannen.

stap 2: Belevingsfase

Op zoek naar mogelijke oplossingen: de kinderen gaan na welke vrije tijdsactiviteiten kunnen vervangen worden door Nederlandstalige. Via workshops laten externe begeleiders hen allerlei oplossingen beleven: zich aansluiten bij een Nederlandstalige vereniging, een 'verenigingendag' met standjes waarop ze meedoen aan voetbal, judo, muziek- en theaterschool, kijken naar de Nederlandse tv, in het Nederlands surfen op het internet en spelletjes spelen, Nederlandstalige muziek beluisteren en liedjes zingen, Nederlandstalige lectuur lezen.

Stap 3: keuze van een Nederlandstalige vrijetijdsactiviteit

Per klas kiezen de leerlingen hun favoriete TV-programma, dat ze in een volgende fase zullen dramatiseren.

Stap 4: een musicalstuk maken

De fragmenten van het tv-programma worden besproken met de kinderen. Ze schrijven het scenario, bedenken de juiste muziek erbij, maken het passende decor en erbijhorende kledij en beelden uit. Na een toonmoment aan de andere klassen volgt er een bijsturing en tenslotte wordt de musical vertoond aan een groot publiek in de theaterzaal 'De Kriekelaar'.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	BSGO De Buurt Groenstraat 136 1030 Brussel (Schaarbeek) Tel. 02/217.18.58 Fax 02/223.11.89 dir.groenstraat@scarlet.be
contactpersoon	Hans Vanmarsenille

taalvaardigheidsonderwijs

lager onderwijs

Gesprookjes

Doelstellingen

De school wil de leerlingen van het 4de en 5de leerjaar met verhalen en sprookjes uit verschillende culturen laten kennismaken. Ze wil met het project hun lees- en luistervaardigheid ontwikkelen en zich leren uitdrukken in het Nederlands op een aanvaardbare manier. Volksverhalen en sprookjes uit de eigen cultuur worden aangebracht door de ouders.

educatieve activiteiten

De sprookjes uit hun thuisland die bij de ouders gesprokkeld werden, worden vertaald. Elk verhaal wordt in de klas voorgedragen en besproken. De kinderen lezen ze voor, spelen ze na in een toneeltje, beelden ze uit en leven zich in de personages in. Elk verhaal wordt in de opnamestudio van het gemeenschapcentrum De Pianofabriek ingelezen door de kinderen en/of ouders muzikaal omkaderd en opgenomen op cd. Op de erfgoeddag worden ze gepresenteerd aan een breed publiek.

tijdstip	schooljaar 2009-2010	
organisator	BSGO De Bron Bronstraat 86A 1060 Brussel (Sint-Gillis) Tel. 02/538.54.52 Fax 02/538.76.59 bs.sint-gillis@rago.be	
contactpersoon	Kristina Defrancq	

taalvaardigheidseducatie

basisonderwijs

Radio Gaga

doelstellingen

Met dit radioproject wil de school de kinderen stimuleren om op een speelse manier over taal na te denken. Ze wil de schoolradio van de 5de- en 6de-jaars uitbreiden naar de andere klassen (ook de kleuterklassen) en het muziekprogramma verruimen met programma's die vooral aansluiten bij de actualiteit en de leefwereld van de leerlingen. Hiervoor wil men bouwen op de expertise van Brussel Deze Week met ZaZie en gebruik maken van de thema's die aan bod komen in Maks, Klasse voor ouders, Ketnet ... wat stof tot discussie en 'journalistiek onderzoek' kan opleveren en de leerlingen tot creativiteit aanzet.

Binnen het project komen spreekvaardigheid, taalbeschouwing, schrijven (bv. schriftelijke voorbereidingen van het radioprogramma) en luisteren aan bod. Door het online brengen worden ook ICT- doelstellingen gerealiseerd zonder dat er speciale lesmomenten moeten ingericht worden.

educatieve activiteiten en methode

De activiteiten zijn niet losstaand maar geïntegreerd in een (les)geheel. Door dit project multimediaal te ondersteunen kunnen de activiteiten ingepast worden in de taal- en WO- lessen in de lagere school en in het hoekenwerk in de kleuterschool. Het project sluit aan bij de thema's bij de methode Totemtaal om de transfer naar WO en Muzische makkelijk te realiseren.

tijdstip	schooljaar 2009-2010
organisator	Lutgardisschool Generaal Fivéstraat 38 1040 Brussel (Etterbeek) Tel. 02/649.57.20 Fax 02/649.70.84 directie@lutgardisschool.be
contactpersoon	Luc Verbanck

taalvaardigheidsonderwijs

basisonderwijs

Schrijf met taal een verhaal

Doelstellingen

Met dit project wil de school dat de kinderen stelselmatig hun belevenissen zoals dansen, acteren, circusschool ... tijdens het schooljaar noteren om zo te komen tot een heus verhaal. Ter gelegenheid van de jaarlijkse boekenbeursweek wil men de belangstelling van de kinderen opwekken om meer te lezen en te schrijven, hen aanzetten tot het zelf schrijven van een verhaal en anderstalige kinderen stimuleren tot het lezen en schrijven van Nederlandstalige boeken.

educatieve activiteiten en methode

Een acteur brengt bij een toneelstukje uit een boek, een jeugdschrijver leest voor uit een boek en stelt zichzelf voor, in samenwerking met Roodebeekatelier werken de leerlingen ideeën uit rond boeken, onder begeleiding van een acteur/zanger spelen de kinderen fragmenten uit boeken en/of musical, geschreven taal omzetten naar gesproken taal door stukjes van een boek om te zetten in toneel. De ene groep leest tijdens een optreden van het circus Picolini het verhaal voor, de andere groep zet het verhaal om in dans en toneel.

tijdstip	schooljaar 2009-2010
organisator	Vrije Basisisschool Angelusinstituut Roodebeeksesteenweg 586 1200 Brussel (Sint-Lambrechts-Woluwe) Tel. 02/770.28.40 Fax 02/771.38.50 directie@angelusinstituut.be
contactpersoon	David Van Mol

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (BSO)

Verzorg (de) taal

doelstellingen

- de school stelt vast dat het aantal leerlingen dat kiest voor de optie 'verzorging – voeding' (weldra 'zorg en diensten') in de 2de graad BSO en voor de optie 'verzorging' (inclusief de specialisatiejaren 'kinderzorg' en 'thuis- en bejaardenzorg') in de 3de graad BSO gestaag stijgt
 - rekening houdend met het enorme tekort aan verzorgenden, zorgkundigen, kinderverzorgers en thuis- en bejaardenhelpers – ook in het Brussels hoofdstedelijk gewest – is deze stijging positief. De toename is grotendeels het gevolg van een toename van het aantal allochtone leerlingen en deels van het aantal anderstalige nieuwkomers. Deze interesse van de allochtone gemeenschap voor de personenverzorgsector is goed omdat in een multiculturele grootstad de personenverzorging niet enkel door autochtonen verstrekt zou worden. Het is evident dat de toenemende veroudering van de 'nieuwe Brusselaars' best ook kan opgevangen worden door allochtone thuis- en bejaardenhelpers en verpleegkundigen
 - toch stelt de instroom van anderstalige leerlingen ook nieuwe uitdagingen:
 - veel leerlingen bieden zich in de opties 'verzorging – voeding (2de graad)' en 'verzorging (3de graad)' aan omdat ze later kinderverzorger willen worden. Ondanks hun sterke motivatie haken ze zonder kwalificatie voortijdig af of geraken in het 7de leerjaar 'thuis- en bejaardenzorg' verzeild. Deze uitval is echter enkel en alleen het gevolg van de opgelopen taalachterstand. Immers, de voorbije jaren is de opvoedkundige component binnen de opleiding 'kinderverzorging' meer en meer op de voorgrond getreden en heeft deze de verzorgende component ietwat naar een tweede plaats gedrongen. Kinderverzorgers moeten immers een deel van de opvoedende rol van de ouders kunnen overnemen. En uiteraard neemt de taalvaardigheidsvorming een belangrijke plaats in binnen deze opvoedkundige component. Deze toekomstige kinderverzorgers zullen de toekomstige peuters de Nederlandse taal moeten aanleren. Of nog: anderstalige kinderverzorgers zullen anderstalige peuters de schooltaal moeten aanleren. Voorwaar een enorm moeilijke opdracht!
- Nochtans is bij een verdere gewenste en aangekondigde uitbreiding van de Nederlandstalige kinderopvangmogelijkheden te Brussel een toename van het aantal kinderverzorg(st)ers meer dan wenselijk. Het is voor de secundaire school dan ook een ware uitdaging om deskundige – maar ook taalvaardige – kinderverzorg(st)ers op te leiden;
- hoewel heel wat anderstalige leerlingen over voldoende empathie beschikken voor het verzorgen van de zorgvragers en dus goede evaluatiescores behalen voor het verzorgend handelen, mislukken ze in het rapporteren ervan. Dit is zo voor de leerlingen van de specialisatiejaren 'kinderzorg' en (vooral) 'thuis- en bejaardenzorg'. Nochtans stappen heel wat zorgkundigen na hun secundaire studies van 'thuis- en bejaardenhulp' naar de optie 'verpleegkunde' van het hoger beroepsonderwijs. En uiteraard is ook hier een correcte rapportering een noodzakelijke competentie
 - de school wil de leerlingen op vrijwillige basis verder een remediërend taalactiverend buitenschools programma aanbieden zodat ze hun ambities waar kunnen maken en vooralsnog taalvaardige kinderverzorgers, thuis- en bejaardenhelpers en verpleegkundigen kunnen worden

- de school wil de leerlingen van de bovenstaande BSO-opties in het studiegebied van de personenzorg de mogelijkheid geven om op woensdagnamiddag een taalactiverend programma te volgen. De leerlingen kunnen hierbij kiezen tussen drie taalactiverende activiteiten die verzorgd worden door leraren, studenten van de lerarenopleiding en gepensioneerde verpleegkundigen, verzorgenden en leraren. De taalactiverende activiteiten, wekelijks van 13u. tot 15.30u., beogen een woordenschatuitbreiding, een taalsterker expressief handelen en een correct rapporteren.

educatieve activiteiten

De school wil de toekomstige kinderverzorgers en zorgkundigen, op vrijwillige basis, een aanvullend remediërend taalactiverend programma aanbieden buiten de lessen. Dit betekent niet dat er in het lesgebeuren onvoldoende aandacht zou zijn aan deze taalactivering. Dit programma wil dan ook enkel een aanvulling zijn bij de schoolse taalactivering zodat een veel groter aantal leerlingen hun studiedroom kunnen waarmaken en succesvol hun studies voor kinderverzorging of voor thuis- en bejaardenhulp en verpleegkundige met succes kunnen beëindigen. Dit project behoort dan ook geenszins, noch inhoudelijk noch wat de methodiek betreft, tot het basisschoolprogramma.

Dit programma omvat een individuele remediëring van educatieve activiteiten die:

- een uitbreiding van de woordenschat beoogt. Men wil de kinderverzorgers de noodzakelijke woorden aanleren die aan peuters moeten aangeleerd worden doorheen allerlei spelactiviteiten. Hier wordt er gebruik gemaakt van bestaand (elektronisch) materiaal en worden er daarnaast ook zelf materialen ontwikkeld. Zo heeft bv. uitgeverij De Boeck uitgaven die gebruikt kunnen worden bij het werken aan het versterken van de taalvaardigheid in de praktijk en in de omgang met zorgvragers.
- het verruimen van het expressief vermogen beoogt. Het is belangrijk dat de leerlingen zeker bij kinderen en ook bij bejaarden voldoende taalsterk kunnen animeren. Hierbij worden o.a. taalactiveringsprogramma's, die gebruikt worden in kinderdagverblijven en kleuterklassen (Dag Jules, Hup Jules, Doen Jules, Kijk Jules,...) aangewend. Aan de hand van vertelplaten wordt het vaardig vertellen van verhalen en het aanleren van zowel kinderversjes en -liedjes als gedichten en liedjes uit de oude doos verder ingeoeffend. Ook rollenspelen zullen geoeffend worden en uiteraard zal ook de poppenkast (dialogen met handpop Jules en vingerpopjes) hierbij gebruikt worden. Hier komt ook een verdere training van de communicatievaardigheden aan bod. De verbale communicatie wordt (met de camera of recorder) geregistreerd en met de leerlingen besproken
- het deskundig rapporteren beoogt. Toekomstige zorgkundigen moeten een verstaanbaar rapport kunnen opstellen, wat voldoende schrijfvaardigheid vereist. In deze training worden steloefeningen gemaakt, tekstballonnen aan de hand van een beeldverhaal, aan de hand van foto's een verslag uitbrengen van een gebeurtenis ... Om de leerlingen nog meer te motiveren voor deelname aan dit taalprogramma bespreken van bij de aanvang een kinderverzorger en een zorgkundige met hen het belang van taalgebruik in het kinderdagverblijf of bij de ouderen. Door het luisteren naar schrijvers van kinderboeken raken ze hopelijk nog meer gemotiveerd om aan hun taalachterstand te werken. Ze nemen immers ook deel aan de 'Week van het Boek'. Tenslotte wordt er met hen een kinderverhaal met tekeningen gemaakt dat ze vervolgens brengen bij de kinderen van een kinderdagverblijf. Ook voor de bejaarden wordt een verhaal geschreven dat voor de slechtienden ingesproken wordt op band.

tijdstip	schooljaar 2009-2010	
organisator	Sint-Guido-Instituut	
	Dokter Jacobsstraat 67	
	1070 Brussel (Anderlecht)	
	Tel. 02/521.60.10	Fax 02/527.12.36
	directie@sgi-anderlecht.be	
contactpersoon	Piet Vandermot	

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (BSO)

Multiculturele Taalweek

doelstellingen

- De school wil via dit project bij de scholieren werken aan het taalimago; ze wil het multiculturele aspect van taal benadrukken, aandacht schenken aan andere talen dan het Nederlands, aan non-verbale communicatie, brailleschrift en gebarentaal.

educatieve activiteiten

- activiteiten voor de leerlingen van de 1ste graad: vergrote taalspelen, fotozoektocht en woordspel, bibliotheekbezoek, een verhaal vertellen, taalquiz, met Ron Lagenus een toneeltje schrijven en spelen, een stripwandeling maken, aardappelstempels maken en drukken, een codetaal maken, een toneel- en een Nederlandstalige filmvoorstelling bijwonen;
- activiteiten voor de leerlingen van de 2de graad: met letters en woorden spelen, taalquiz en animaties om de woordenschat uit te breiden, duidelijke antwoorden formuleren, een logo voor de school ontwerpen, braille leren lezen, fotozoektocht met taalspelletjes, een tv-opname, theater- en Nederlandstalige film bijwonen;
- activiteiten voor de leerlingen van de 3de graad: reporter voor één dag spelen, tochten door Brussel, een kruiswoordraadsel maken, luisteren naar getuigenissen over de werkvloer, gebarentaal, puzzelen, een tv-opname, toneel- en Nederlandstalige film bijwonen, toonmoment.

tijdstip	schooljaar 2009-2010	
organisator	Middenschool Victor Horta Oudstrijderslaan 200 1140 Brussel (Evere) Tel. 02/726.18.89 Fax 02/726.18.34 victor.horta@g-o.be	
contactpersoon	Ivo Broeckx	

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (BSO)

Participatie aan het project 20 jaar Brussels gemeenschapsonderwijs

doelstellingen

Diversiteit belichten en mondigheid stimuleren door de leerlingen de mogelijkheid te geven hun gevoelens te verwoorden via beelden en klanken. Het algemeen thema belicht de waarden van het Gemeenschapsonderwijs (rechtvaardigheid, leergierigheid, sociale beweging, gelijkwaardigheid, openheid, zelfstandigheid en mondigheid) tijdens het jubileum van 20 jaar Brussels Nederlandstalig Gemeenschapsonderwijs..

Via het medium van de beelden een talige interactie oproepen met het publiek (vooroordelen en veralgemeningen worden geprojecteerd, het publiek leest de nuancering of het doorbreken daarvan luidop).

educatieve activiteiten

De leerlingen van enkele klassen werkten het concept uit voor het evenement '20 jaar gemeenschapsonderwijs'. Leerlingen van de 3de graad Audiovisuele Vormgeving verzorgden de montage, andere leerlingen ontwierpen het promotiemateriaal, leerlingen van de 3de graad Haarzorg en Schoonheidsverzorging zorgden voor een ecologische modeshow.

tijdstip	schooljaar 2009-2010
organisator	KTA Jette Leon Theodorstraat 80 1090 Brussel (Jette) Tel. 02/425.92.33 Fax 02/425.63.76 bramvandenbroecke@hotmail.com
contactpersoon	Bram Vandenbroecke

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (ASO)

GRENZEN: de wereld om je heen

doelstellingen

- stimuleren van het zelfstandig begeleid leren en het projectmatig werken
- leerlingen van veelal allochtone origine creatief met de Nederlandse taal aan de slag laten gaan. Op een attractieve wijze de leerachterstanden wegwerken bij taalzwakkere jongeren
- het promoten van de Nederlandse taal in een Brusselse omgeving. De Nederlandse taal toegankelijker maken voor anderstaligen, die het Nederlands vaak als een saaie schooltaal zien. Jongeren trots leren zijn dat ze het Nederlands goed beheersen
- voor Nederlandstalige leerlingen: optimaliseren van het Nederlands door middel van boeiende en verrijkende taalactiviteiten

educatieve activiteiten

- de drie klassen met als keuzevak 'project' krijgen 2 uur per week extra taalondersteuning in de projectklas. Twee leerkrachten coachen de leerlingen in de klas. Er wordt gewerkt met het materiaal van Steunpunt GOK (Sesam) en Nascholing Brussel (Meer dan één taalbeschouwing)
- er wordt gedurende het hele schooljaar rond thema's gewerkt: de zee, de wereld om je heen, sprookjes, ... Twee leerkrachten begeleiden de leerlingen om zich er in te verdiepen, dit met behulp van alternatieve werkvormen zoals presentaties, rollenspel, toneel, groepswerk, ...
- daarnaast vinden geregeld 'taalrijke' workshops plaats, begeleid door schoolexterne partners; ze kaderen binnen de thema's. De Nederlandse taal staat centraal. Enkele voorbeelden van workshops: djembé, een educatief spel 'de kinderen van Verweghistan' (Jeugd en Vrede), fragmenten uit jeugdboeken (Biebox), werken met SESAM-map 'Toeren zonder grenzen', workshops rond pesten en assertiviteit, creatief schrijven van gedichten, sprookjes schrijven en illustreren, workshop 'sprookjes' door improvisatietheater Jonna, een tentoonstelling opzetten.

tijdstip schooljaar 2009-2010
organisator Hoofdstedelijke Atheneum Karel Buls
 Bonekruidlaan 88
 1020 Brussel (Laken)
 Tel. 02/266.11.00 Fax 02/266.11.18
 dirk.veldeman@brunette.brucity.be
contactpersoon Dirk Veldeman

taalvaardigheidseducatie

secundair onderwijs (ASO)

Van Esperanto tot utopia

Doelstellingen

- de leerlingen een grotere taalvaardigheid Nederlands leren verwerven in een actuele sociale context, hen interactieve, communicatieve en probleemoplossende vaardigheden in het Nederlands leren ontwikkelen en hen oefenen in sociale weerbaarheid
- m.b.t. etnische diversiteit en gelijkwaardigheid de leerlingen inzicht bijbrengen in kennis en hen hun meningen laten verwoorden, hen kennis bijbrengen van kind- en mensenrechten en die kennis zinvol toepassen
- via beeldend materiaal de leerlingen taal en cultuur leren verkennen, hen opgezochte informatie over de tweede wereldoorlog leren verwerken in gidsbeurten
- de leerlingen opvoeden tot burgerzin, hen leren samenwerken; hen leren leren door het opzoeken en verwerken van informatie om ze door te geven aan leeftijdsgenoten en volwassenen
- strategieën inzetten om hun taalleerproces autonoom en in groep te evalueren en bij te sturen
- vergelijken hoe in de eigen cultuur en in andere culturen informatie gebracht wordt bij intergroeps- en massacommunicatie.

educatieve activiteiten

Het hele schooljaar 2008-2009 is Berlijn als grootstad met al haar facetten de rode draad in en buiten de lessen.

De leerlingen bereiden het programma voor door een stadsplan te maken en in het kader van hun gidsbeurten te Berlijn informatie te verzamelen over verschillende locaties (oriëntatietocht, Joods museum, Checkpoint Charlie, restanten van de Muur, de stations, Sachsenhausen, Reichstag, Brandenburger Tor, St.- Hedwigskathedraal, de Dom, Pergamon, Theater des Westends, Kollwitzmuseum, Europacenter, Berliner Unterwelt, Sony Center, Potsdammer Platz, Staatsopera ...).

De leerlingen vertrekken vanuit hun leefwereld en worden via groepsopdrachten vertrouwd gemaakt met de thema's. In elke groep van 9 leerlingen is er één die als gids elk onderwerp zal toelichten aan de andere acht. Ook zijn er telkens opdrachten in het kader van communicatie en samenwerking gekoppeld aan de uitstappen. Ze maken een planning voor de volgende dag, ze schrijven elke dag een verslag over hun ervaringen, klasseren foto's en houden een logboek bij. 's Avonds zijn er taalspelletjes en steken de leerlingen een quiz ineen met vragen over wat de gidsen vertelden.

In de rest van het schooljaar bespreken de leerlingen hun ervaringen, maken ze een krantje en powerpointpresentatie, ze vertellen hun ervaringen op de opendeurdag, maken een vakantiebrochure, schrijven een kritisch artikel en stellen vragen op voor een enquête.

tijdstip	schooljaar 2008-2009
organisator	Lyceum Martha Somers Brussel K. Bogaerdstraat 4 1020 Brussel (Laken) Tel. 02/474.06.00 Fax 02/478.32.86 ka.laken@rago.be
contactpersoon	Nadia De Couvreur

taalvaardigheidseducatie

volwassenenonderwijs

Zo speel je Nederlands

Doelstellingen

- de in cursussen aangeleerde uitdrukkingen en taalhandelingen gebruiken in een theatrale context waardoor de theaterwerkvorm een springplank is voor het gebruik van het Nederlands in de realiteit
- via de theaterwerkvorm de vlotheid en de uitspraak in het Nederlands verbeteren
- het belang van klemtonen en zinsritme leren en dit in praktijk kunnen brengen
- spreekangst leren overwinnen
- kennismaken met de Hoofdstedelijke Bibliotheek, de Markten, Passaporta, ...
- op een plezierige en creatieve manier met het Nederlands omgaan.

educatieve activiteiten

Fase 1 (tijdens de lessen van januari tot juni 2009)

Het aanbod van de school bestaat uit 8 modules, van niveau beginners tot niveau gevorderden. Een kerngroep van leerkrachten werkt voor elke module een aantal taalhandelingen uit tot een oefening in dramatische expressie. Hiervoor is een standaardstappenplan ontwikkeld. Om dit plan en de dramatische werkvormen uit te werken wordt een beroep gedaan op Wisper. De kerngroep van leerkrachten geeft in een workshop op woensdagvoormiddag het concreet ingevulde stappenplan door aan de andere leerkrachten.

Fase 2 (buiten de lessen van 3 maart tot 19 mei 2009)

O.l.v. een professionele regisseur wordt op basis van taalhandelingen gewerkt naar een toneelvoorstelling. De deelneming van de cursisten op vrijwillige basis. Afhankelijk van hun aantal worden dit toneelstukjes van een kwartier of een langer stuk. Er wordt 6 woensdagvoormiddagen gerepeteerd. De voorstelling(en) worden gebracht op 19 mei bv. in het kader van 'Broodje Brussel', bv in de HOB, op school, Passaporta, De Markten.

tijdstip	schooljaar 2008-2009		
organisator	CVO Lethas Brussel		
	Roupplein 15		
	1000 Brussel		
	Tel. 02/514.25.00	Fax 02/511.81.84	
	mark.demeyer@lethas.be		
contactpersoon	Luc Verbrugge		